

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 4Obdo/89/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318200657
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Mederová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1318200657.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieцelovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, proti žalovanému: G4S Technology Solutions (SK), s. r. o., so sídlom Višňová 16, 831 01 Bratislava, IČO: 36 662 259, zast. Alegal & Partners s. r. o., so sídlom Galvaniho 17/C, 821 04 Bratislava, IČO: 47 238 615, o zaplatenie 93.210,89 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/60/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 10. februára 2020, č. k. 3Cob/132/2019-145, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 10. februára 2020, č. k. 3Cob/132/2019-145 a uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo 7. marca 2019, č. k. 23Cb/60/2018-116, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 10. februára 2020, č. k. 3Cob/132/2019-145, potvrdil unesenie Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo 7. marca 2019, č. k. 23Cb/60/2018-116.

2. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že potvrdzovaným uznesením súd prvej inštancie rozhodol, že nezrušuje rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 11. februára 2019, č. k. 23Cb/60/2018-103. Žalobca sa žalobou podanou dňa 26.01.2018 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy 93.210,89 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody. Súd prvej inštancie vydal vo veci rozsudok pre zmeškanie žalovaného zo dňa 11. februára 2019, č. k. 23Cb/60/2018-103, z dôvodu, že na pojednávanie konané dňa 11.02.2019 sa nedostavil žalovaný a ani jeho právny zástupca a žalobca navrhol, aby súd prvej inštancie podľa § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného.

3. Žalovaný podaním zo dňa 07.03.2019 podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý odôvodnil tým, že počas víkendu pred stanoveným termínom pojednávania sa právny zástupca žalovaného zdržiaval mimo trvalého bydliska a dňa 10.02.2019 v podvečerných hodinách sa u neho objavila náhla nevoľnosť a zvracanie, v dôsledku čoho nemohol vycestovať späť z Myjavy do Bratislavy a tiež ani ráno na pojednávanie. Zdravotné problémy sa zhoršovali a boli spojené ráno aj s horúčkou, malátnosťou a dehydratáciou, v dôsledku čoho musel navštíviť lekára. Pre tieto zdravotné problémy nebolo možné sa ani kvalifikovane ospravedlniť a právny zástupca nebol ani schopný včas informovať svojho klienta. Tieto dôvody sú ospravedlniteľným dôvodom, pre ktorý je možné zrušiť rozsudok pre zmeškanie a vo veci ďalej konať. Žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie v bode 4. odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie konštatuje, že právny zástupca žalobcu navrhol vydať rozsudok pre zmeškanie, ale z dostupných informácií a ani zo znenia rozsudku nevyplýva, že by mal žalobca ustanoveného právneho zástupcu.

4. Súd prvej inštancie uzavrel, že právny zástupca žalovaného mal možnosti a dostatok času, aby súdu oznámil svoje zdravotné problémy a požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a zároveň požiadal o odročenie pojednávania. Zároveň dodal, že zaužívaná rozhodovacia prax bežne akceptuje odročenie pojednávania z dôvodu náhleho zlého zdravotného stavu. Súd prvej inštancie poukázal aj na opravné uznesenie zo dňa 7. marca 2019, č. k. 23Cb/60/2018-115, ktorým bol podľa § 224 C. s. p., opravený bod 4. odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie tak, že namiesto právneho zástupcu žalobcu má správne znieť žalobca. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie rozhodol tak, že rozsudok pre zmeškanie nezrušil.

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nezrušení rozsudku pre zmeškanie podal žalovaný odvolanie a navrhol ho zmeniť tak, že odvolací súd zruší rozsudok pre zmeškanie. Dôvodom odvolania žalovaného boli nesprávne vyhodnotené skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Súdu prvej inštancie vytýkal, že argumentáciu právneho zástupcu žalovaného a správu ošetrojúceho lekára hodnotil formalisticky, jednostranne a účelovo. Žalovaný opätovne poukázal na priebeh zhoršovania zdravotného stavu, pričom zdôraznil, že tento mu znemožňoval včas sa ospravedlniť a požiadať o odročenie pojednávania. Poukázal na ust. § 277 ods. 2 C. s. p., ktorý ako podmienku pre vydanie uznesenia o zrušení rozsudku pre zmeškanie vyžaduje iba preukázanie skutočností, že žalovaný zmeškal pojednávanie z ospravedlniteľného dôvodu, čo nepochybne zhoršujúci sa zdravotný stav je. Žalovaný poukázal aj na nesprávny výrok súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 357 písm. h/ C. s. p., podľa ktorého súd prvej inštancie mal rozhodnúť zamietnutím návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

6. Odvolací súd sa po preskúmaní veci plne stotožnil s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie a v súlade s § 387 ods. 2 C. s. p., naň poukázal. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že právny zástupca žalovaného poukazoval na veľmi zlý zdravotný stav, ktorý sa začal v podvečerných hodinách deň pred pojednávaním a pokračoval i v ráno v deň pojednávania. Z priloženej lekárskej správy k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie však takýto priebeh zhoršeného zdravotného stavu nevyplýva. Odvolací súd súhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie, že zo strany právneho zástupcu žalovaného bolo možné neúčasť akýmikoľvek prostriedkami ospravedlniť a požiadať o odročenie nariadeného pojednávania, čo však právny zástupca žalovaného nevykonal. Vo vzťahu k námietke, že nie je zrejmé, či žalobca alebo jeho právny zástupca navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie, odvolací súd poukázal na vydané opravné uznesenie, doručené právnomu zástupcovi žalovaného dňa 19.03.2019, teda ešte pred podaním odvolania proti napadnutému rozhodnutiu. Odvolací súd zároveň súhlasil s tvrdením odvolateľa o nesprávnom výroku napadnutého rozsudku. Správny výrok uznesenia súdu prvej inštancie mal byť, že súd návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietla. Uznesenie súdu prvej inštancie je však z obsahového hľadiska správne, preto ho nebolo podľa odvolacieho súdu možné zrušiť. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 C. s. p., potvrdil.

7. Proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie žalovaný odôvodnil podľa § 431 C. s. p., v spojení s § 420 písm. f/ C. s. p. Odvolací súd podľa žalovaného nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd podľa žalovaného neprihliadol na ospravedlniteľný dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie uvádzaný žalovaným. Súd prvej inštancie spoločne s odvolacím súdom neposkytli v odôvodneniach rozhodnutí odpovede na skutkovú a právnu argumentáciu žalovaného ústavne konformným spôsobom, a to v troch otázkach vymedzených dovolateľom.

8. Žalovaný v odvolaní namietal, že petit rozhodnutia súdu prvej inštancie je nesprávny, keď správne mal rozhodnúť o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Záver odvolacieho súdu, že i napriek tomuto pochybeniu, nie je možné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť, nie je odôvodnený, preto je podľa žalovaného rozhodnutie v tejto časti nepreskúmateľné.

9. Žalovaný ďalej opakovane namietal, že aj keď je posúdenie dôvodov na zrušenie rozsudku pre zmeškanie závislé výlučne od subjektívneho posúdenia a voľnej úvahy konajúceho súdu, aj takéto posúdenie má stanovený právny a procesný rámec a nemôže byť svojvoľné. Odvolací súd posudzoval

žalovaným uvádzané zhoršenie zdravotného stavu príliš formalisticky, arbitrárne, neprihliadol na predchádzajúcu aktivitu žalovaného a na ním uvádzané tvrdenia a najmä na skutočnosť, že náhle zhoršenie zdravotného stavu nastalo až v ranných hodinách, cca dve a pol hodiny pred samotným pojednávaním. Žalovaný poukázal aj na problematiku obsahu lekárskej správy, ktorý posudzuje každý sudca osobitne a podľa svojej úvahy. Žiadne ustanovenie právneho predpisu nestanovuje povinné náležitosti lekárskej správy. Súd pri posúdení predloženej lekárskej správy len stručne uviedol, že z lekárskeho potvrdenia nevyplýva priebeh zdravotného stavu. Predložené lekárske potvrdenie však priamo pomenúva zdravotný problém s odporúčaním na kľud na lôžku. Ako už žalovaný uviedol, k náhlemu zhoršeniu zdravotného stavu prišlo ráno pred pojednávaním a hneď ráno medzi 7 a 8 hodinou bola aj vyhľadaná lekárska pomoc. Pojednávanie bolo vytýčené na 09:00 hod ráno, pričom bolo začaté o 09:15 hod., a skončené o 09:40 hod., aj s rozhodnutím. Časový priestor pre ospravedlnenie neúčasti a zaslania lekárskeho potvrdenia bol minimálny, resp. žiadny. Podľa § 277 ods. 2 C. s. p., sa pre vydanie uznesenia o zrušení rozsudku pre zmeškanie vyžaduje výlučne preukázanie skutočnosti, že žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Uvedené ustanovenie nevyžaduje, aby žalovaný súčasne svoju neprítomnosť i včas ospravedlnil. Žalovaným uvádzaný dôvod (náhle ranné zhoršenie zdravotného stavu a nevoľnosť) je samo o sebe ospravedlniteľný dôvod preukázaný lekárskeým potvrdením, pričom nejde o subjektívnu, žalovaným zavinenú alebo cielenú neaktivitu žalovaného v konaní. Súd vyhotovil rozsudok pre zmeškanie ešte v deň pojednávania a rozhodnutia, t. j. 11.02.2018, keďže už 12.02.2018 bol rozsudok elektronicky doručovaný do elektronickej schránky a žalovaný ani nemal (po skončení kľudového režimu) časový priestor na doručenie predmetnej lekárskej správy pred samotným dorúčením rozhodnutia. Súd prvej inštancie a ani odvolací neprihliadli ani na ďalšie skutočnosti, a sice že žalovaný pred začatím konania so žalobcom komunikoval, počas konania riadne a včas uplatňoval svoje procesné práva (podanie odporu a vyjadrení v lehotách stanovených súdom). Žalovaný v odvolaní poukázal aj na iné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. februára 2018, sp. zn. 6Co/48/2018, v ktorom odvolací súd v obdobnej veci rozsudok pre zmeškanie zrušil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysvetlil, prečo v tejto veci nepostupoval rovnako.

10. Žalovaný ďalej namieta nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie v súvislosti s pochybeniami súdu pri oprave rozhodnutia. Žalovaný v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedol, že rozsudok nemohol byť vydaný na návrh právneho zástupcu žalobcu, keďže žalobca nemal žiadneho právneho zástupcu v konaní. Súd prvej inštancie namietanú skutočnosť odstránil vydaním opravného uznesenia. V opravnom uznesení uvádza, že uvedenú skutočnosť zistil sám súd, čo je podľa žalovaného nepravdivé a účelové tvrdenie. Opätovne mal súd pochybiť aj v uznesení, ktorým rozhodol o nezrušení rozsudku pre zmeškanie, kde v bode 9. uznesenia uviedol, že žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol na pojednávaní dňa 11.02.2019, aby súd rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie podľa ust. § 274 C. s. p.

11. Odvolací súd z uvedených dôvodov podľa žalovaného nevenoval pozornosť jednotlivým námietkam žalovaného. Rozhodnutie súdu prvej inštancie spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu nespĺňa kritéria jasnosti, jednoznačnosti a dostatočnosti dôvodov, na ktorých bolo založené.

12. K dovolaniu žalovaného doručil súdu vyjadrenie žalobcu, v ktorom dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné. Žalovaný podľa žalobcu uvádza v dovolaní rovnakú argumentáciu, akú použil v odvolaní. Vo vzťahu k nesprávnemu výroku uznesenia súdu prvej inštancie ide podľa žalobcu o formálny nedostatok, ktorý nie je v rozpore s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie. Žalobca rovnako nesúhlasí ani s argumentáciou žalovaného o nesprávnom posúdení ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania. Samotný právny zástupca žalovaného uvádza, že zdravotné ťažkosti sa uňho začali prejavovať už deň pred pojednávaním, v rámci odbornej starostlivosti a znalosti možných následkov nedostavenia sa na pojednávanie mal preto právny zástupca zväžiť postup pre prípad svojej zdravotnej nespôsobilosti dostaviť sa na pojednávanie. Z predloženej lekárskej správy nevyplýva anamnéza pacienta s uvedením klinických príznakov. Pokiaľ zdravotný stav právnej zástupkyne umožňoval dostaviť sa k všeobecnému lekárovi, právna zástupkyňa neposkytla súdu vysvetlenie prečo už nebolo možné kontaktovať súd, klienta alebo zamestnanca advokátskej kancelárie. Žalobcovi zároveň nie je zrejmé, akú právnu relevanciu má žalovaným namietaná chyba v písaní, keď žalobcu nezastupoval právny zástupca ale poverená zamestnankyňa. Súd prvej inštancie nedostatok odstránil opravným uznesením zo dňa 7. marca 2019, č. k. 23Cb/60/2018-115 a táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na právne posúdenie a následné rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie. S

argumentmi žalovaného použitými v odvolaní sa už vyčerpávajúco vysporiadal súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

13. K vyjadreniu žalobcu doručil súdu svoje vyjadrenie žalovaný. K nesprávnemu výroku uznesenia súdu prvej inštancie uviedol, že súdy sú povinné postupovať a konať len v medziach zákona. Odôvodnenie odvolacieho súdu, že v prípade žalovaného postačuje nesprávny výrok a v iných prípadoch v budúcnosti bude potrebné formulovať výrok rozhodnutia správne, nemožno akceptovať. K predloženému lekárskemu potvrdeniu žalovaný uviedol, že nie sú žiadnym predpisom stanovené presné náležitosti obsahu lekárskeho správ. Právny zástupca ani nemá možnosť existenciu akútnych zdravotných ťažkostí akokoľvek preukázať. Je však nesporné, že právny zástupca ošetrovanie a návštevu lekára preukázal a išlo o ošetrovanie iným ako obvodným lekárom. Žalovaný opakovane poukázal aj na svoju dovtedajšiu aktivitu v spore a uplatnenú výšku nároku v konaní. Žalovaný mal na spore a jeho výsledku záujem a bolo by nelogické, aby po predchádzajúcich úkonoch v konaní nemal záujem sa zúčastniť pojednávania. Poukázal na závery ústavného súdu, podľa ktorých aj v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie, ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé. Súd musí prihliadnuť aj na materiálnu stránku veci, a to najmä na predchádzajúcu procesnú aktivitu strany, v neprospech ktorej má byť rozsudok vydaný.

14. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom v súlade s § 429 C. s. p., bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a dôvodné.

15. Žalovaný odôvodnil svoje dovolanie nesprávnym procesným postupom súdu, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Nosnou dovolacou námietkou žalovaného bolo neprihliadnutie a nevysporiadanie sa s predloženým lekárskeým potvrdením a tvrdeniami žalovaného o ospravedlniteľnosti dôvodu pre ktorý právny zástupca žalovaného nebol prítomný na pojednávaní. Žalovaný ďalej odvolaciemu súdu vyčítal nevysporiadanie sa s formálnymi nedostatkami uznesenia súdu prvej inštancie, spočívajúcimi v nesprávnom výroku a chybnom uvedení, že právny zástupca žalobcu uplatnil návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, keď žalobca právneho zástupcu ustanoveného vôbec nemal.

16. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že právnenému zástupcovi žalovaného bolo dňa 04.12.2018 o 10:45 elektronicky doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na deň 11.02.2019 o 09:15 hod. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 11.02.2019 vyplýva, že právny zástupca žalovaného sa na nariadený termín pojednávania nedostavil a zamestnanec poverený žalobcom prítomný na tomto pojednávaní súdu navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie. Súd prvej inštancie z dôvodu, že právny zástupca žalovaného sa na pojednávanie nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami a žalobca súdu navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, vydal dňa 11. februára 2019 podľa § 274 C. s. p., rozsudok pre zmeškanie žalovaného č. k. 23Cb/60/2018-103. Žalovaný následne doručil súdu návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 06.03.2019, ku ktorému priložil lekársku správu.

17. V návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaný uviedol, že počas víkendu pred stanoveným termínom pojednávania sa právna zástupkyňa žalovaného zdržiavala mimo trvalého bydliska v Bratislave, a to na návšteve rodičov v Myjave. Počas podvečerných hodín dňa 10.02.2019 sa u nej objavila náhla nevoľnosť a zvracanie, preto nebolo možné vycestovať z Myjavy do Bratislavy a s ohľadom na dostupnú vzdialenosť bolo možné vycestovať späť aj ráno pred pojednávaním. Zdravotné problémy právnej zástupkyne sa začali výraznejšie zhoršovať skoro ráno okolo 06:30 hod v spojení s horúčkou, malátnosťou a dehydratáciou v dôsledku črevných ťažkostí. Následne bolo nutné s pomocou rodiny zabezpečiť lekárske ošetrovanie ešte priamo v Myjave hneď ráno. K návrhu bola priložená lekárska správa potvrdzujúca lekárske ošetrovanie dňa 11.02.2019 a odporúčaný kľud na lôžku na tri dni.

18. Súd prvej inštancie v uznesení zo dňa 7. marca 2019, č. k. 23Cb/60/2018-116, ktorým rozhodoval o návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, uviedol, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v súlade s § 274 C. s. p. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že vzhľadom na to, že podľa tvrdení žalovaného začali zdravotné problémy právneho zástupcu deň pred pojednávaním, je zrejme, že právny zástupca mal dostatok času na oznámenie tejto skutočnosti súdu a požiadanie o ospravedlnenie jeho neúčasti. Nepriaznivý zdravotný stav podľa

súdu prvej inštancie mu zároveň umožňoval akýmkoľvek technickým prostriedkom požiadať o odročenie pojednávania a neexistovala reálna prekážka, ktorá by tomu bránila. Naviac predložená lekárska správa nepotvrďuje, že zdravotné problémy mu začali už dňa 10.02.2019.

19. Odvolací súd sa následne stotožnil s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie v súlade s § 387 ods. 2 C. s. p., a doplnil, že z priloženej lekárskej správy nevyplýva, že priebeh zhoršenia zdravotného stavu nastal tak, ako to tvrdí žalovaný. Odvolací súd sa stotožnil aj s tvrdením súdu prvej inštancie, že zo strany právneho zástupcu žalovaného bolo možné neúčast' akýmkoľvek prostriedkami ospravedlniť.

20. Podľa § 277 ods. 2 C. s. p., ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

21. K inštitútu rozsudku pre zmeškanie sa opakovane vo svojich rozhodnutiach vyjadruje aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). V náleze z 22. júla 2021, sp. zn. III. ÚS 121/2021, ústavný súd uviedol, že prioritou v súdnom konaní musí zostať materiálna, nie formálna ochrana práv strán sporu. Pred formalizmom schématických poučení je potrebné uprednostniť zváženie celého priebehu konania. Podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie sú dané len vtedy, keď je takýto rozsudok oprávnenou sankciou za skutočnú pasivitu strany, ktorá úmyselne mieri k zmareniu efektivity súdneho procesu. Preto musia byť tieto podmienky posudzované zdržanlivo s tým, že v hraničných prípadoch musí byť uprednostnené riadne prejednanie sporu. Rozhodovanie na základe hraničného splnenia formálnych podmienok bez snahy o materiálne vedenie konania je často na hrane základného práva strany sporu.

22. Nižšie súdy sa podľa názoru najvyššieho súdu zaoberali dôvodom zmeškania pojednávania právnym zástupcom žalovaného prehnane formalisticky a neprihliadli ani na doterajší priebeh konania a aktivitu v konaní žalovaného. Z konania žalovaného nevyplýva a nižšie súdy to v odôvodnení svojich rozhodnutí ani netvrdili, že by žalovaný bol v konaní skutočne nečinný a jeho správanie by vzbudzovalo obavy vytvárania obštrukcií alebo úmyselného predlžovania konania. Žalovaný podal včas odpor proti platobnému rozkazu, ktorý bol vecne odôvodnený a boli k nemu priložené viaceré prílohy a následne v lehote stanovenej súdom doručil súdu prvej inštancie vyjadrenie zo dňa 18.10.2018, ktorého predmetom bola rovnako vecná argumentácia. Z uvedených včas a vecne odôvodnených úkonov žalovaného skutočne nevyplýva snaha o zdržiavanie konania alebo vyhýbanie sa účasti na procesných úkonoch.

23. Aj keď Civilný sporový poriadok pri rozsudku pre zmeškanie a rozhodovaní o návrhu na jeho zrušenie neupravuje povinnosť súdu prihliadať a posudzovať doterajší priebeh konania a aktivitu sporovej strany, je podľa najvyššieho súdu na mieste a v súlade s požiadavkou práva na spravodlivý súdny proces, aby pri rozsudku pre zmeškanie, ktorý je formou sankcie za zmeškanie procesného úkonu alebo účasti na pojednávaní, súd vždy zväžil, či vydanie rozsudku pre zmeškanie nie je v danom prípade neprimerane prísny nástroj ako konanie ukončiť bez riadneho prejednanie sporu.

24. Vo vzťahu k samotnému posudzovaniu ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania právnym zástupcom žalovaného je podľa najvyššieho súdu argumentácia odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie ohľadom nedostatočného obsahu lekárskej správy rovnako prejavom prehnane formalizmu. Obsah lekárskej správy nevie sporová strana ovplyvniť a povinné obsahové náležitosti pre účely preukázania ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania nie sú stanovené ani žiadnym všeobecne záväzným právnym predpisom.

25. Samotný atribút ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania je ponechaný na zvážení súdu, avšak nemožno v rozhodovacej praxi akceptovať, aby súdy vyžadovali akýsi ideálny prípad ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania, kedy by sporová strana za žiadnych okolností nebola schopná včas ospravedlniť svoju neprítomnosť súdu a v ostatných prípadoch, kedy by sporová strana mala čo i len najmenšiu možnosť (napríklad veľmi krátky časový úsek) svoju neprítomnosť súdu ospravedlniť, takýto dôvod automaticky a bez prihliadnutia na ostatné okolnosti veci považovať za neospravedlniteľný.

26. Náhle zhoršenie zdravotného stavu v krátkom čase pred pojednávaním je nepochybne dôvodom, ktorý môže byť považovaný za ospravedlniteľný dôvod pre zmeškanie pojednávania pre účely rozhodovania o návrhu na zrušenie pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 C. s. p. V tomto prípade sa právnej

zástupkyňi žalovaného začali zdravotné problémy v podvečerných hodinách deň pred pojednávaním, kedy ešte existoval predpoklad, že by do nasledujúceho dňa mohlo prísť k zlepšeniu zdravotného stavu, k presunu do Bratislavy a k riadnej účasti na pojednávaní. K náhlemu zhoršeniu zdravotného stavu prišlo v ranných hodinách v deň pojednávania, kedy bola právna zástupkyňa žalovaného aj ošetrová lekárkou, čo preukázala predložením lekárskeho potvrdenia. I keď možno súhlasiť s tvrdením nižších súdov, že právna zástupkyňa by za ideálnych podmienok mala byť i v takejto situácii schopná súdu včas ospravedlniť svoju neprítomnosť prostredníctvom technických prostriedkov, ide podľa názoru najvyššieho súdu o hraničný prípad, a to vzhľadom na veľmi krátky časový úsek od náhleho zhoršenia zdravotného stavu do začiatku pojednávania a prihliadajúc aj na prípadnú vypätú situáciu súvisiacu s náhlym zhoršením zdravotného stavu, ako aj na doterajšiu procesnú aktivitu žalovaného v konaní, je na mieste sa v takomto prípade prikloniť k záveru o ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania a uprednostniť tak riadne prejednanie sporu.

27. Odvolací súd a ani súd prvej inštancie sa vo svojich rozhodnutiach nezaoberali dostatočne všetkými okolnosťami posudzovanej veci, obmedzili sa na konštatovanie o možnosti právnej zástupkyne včas ospravedlniť svoju neprítomnosť na pojednávaní a konštatovanie o nedostatočnom obsahu predloženej lekárskej správy. Nedali tak žalovanému odpovede na všetky podstatné otázky posudzovanej veci. Nedostatočné zváženie a vysvetlenie podstatných okolností veci tak zapríčinilo, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je zaťažené vadou zmätočnosti tak, ako ju predpokladá ust. § 420 písm. f/ C. s. p., čím je daná prípustnosť a zároveň i dôvodnosť dovolania žalovaného. Podľa § 449 ods. 1 C. s. p., je preto potrebné uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a keďže rovnakou vadou je zaťažené i uznesenie súdu prvej inštancie, je potrebné podľa § 449 ods. 2 C. s. p., zrušiť i uznesenie súdu prvej inštancie. Podľa § 450 C. s. p., najvyšší súd vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

28. Vo vzťahu k formálnym nedostatkom uznesenia súdu prvej inštancie vytýkaným žalovaným, najvyšší súd uvádza, že tieto by neboli dôvodom napĺňajúcim vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Nesprávne uvedenie, že návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie uplatnil právny zástupca žalobcu a nie žalobcom poverený zamestnanec, ktorý bol prítomný na pojednávaní, je zrejmom nesprávnosťou pri písaní predmetného uznesenia, ktoré ale nemá potenciál zapríčiniť porušenie práva na spravodlivý proces žalovaného. Rovnako nesprávny výrok uznesenia súdu prvej inštancie je zrejmom nesprávnosťou, z jeho znenia je však zrejmé, že súd prvej inštancie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nevyhovел a uvedené korešponduje aj s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie. Aj keď tieto formálne nedostatky by podľa názoru najvyššieho súdu neboli spôsobilé založiť prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalovaného, vzhľadom na záver najvyššieho súdu uvedený v bode 27. odôvodnenia tohto rozhodnutia, príde zrušením uznesenia súdu prvej inštancie i k náprave týchto zrejmych nesprávností.

29. O trovách dovolacieho konania a trovách pôvodného konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.